

SHAKESPEARE

ROMEO ȘI JULIETA

Traducere din limba engleză
VIRGIL TEODORESCU

PERSOANELE

PROLOG

PRINȚUL ESCALUS, domnitorul orașului Verona
PARIS, tânăr nobil înrudit cu prințul
MONTAGUE și CAPULET, capii celor două familii
dușmane

UN BĂTRÂN, făcând parte din familia Capulet
ROMEO, feciorul lui Montague
MERCUTIO, rudă cu prințul și prieten cu Romeo
BENVOLIO, nepotul lui Montague, prieten cu Romeo
TYBALT, nepot al lady-ei Capulet
LORENZO și IOAN, călugări franciscani
BALTHAZAR, slujitorul lui Romeo
SAMPSON și GREGORY, slujitorii lui Capulet
PETER, slujitor al doicii Julietei
ABRAHAM, slujitorul lui Montague

UN SPIȚER

TREI MUZICANȚI

PAJUL LUI MERCUTIO

PAJUL LUI PARIS

ALT PAJ

UN OFIȚER

LADY MONTAGUE, soția lui Montague

LADY CAPULET, soția lui Capulet

JULIETA, fiica lui Capulet

DOICA JULIETEI

CORUL

Cetățeni ai orașului Verona; rude aparținând ambelor familii;
oameni mascați, guarzi, paznici, slujitori.

*Acțiunea piesei se desfășoară în orașul Verona și o singură dată,
într-una din scenele actului V, la Mantua.*

PROLOG

CORUL

În falnica Veronă se înfruntă
Două vechi neamuri. Ura nu se frânge.
Și iar porni-va dușmănia cruntă,
Își vor păta iar mâinile cu sânge.
Din sânu-acestei vrăjmășii străvechi
Ies doi îndrăgostiți bătuți de soartă;
Pieirea tristă-a tinerei perechi
Va potoli înverșunata ceartă.
În două ceasuri veți vedea, pe rând,
Destinul crud al dragostei fierbinți
Și moartea-ndrăgostiților, curmând
Neîmpăcata vrajbă-ntre părinți.
Ne-om strădui, de-avem îngăduință,
Ce n-am brodit să dregem prin silință.

(Iese.)

GREGORY

Dar stai pe gânduri până te-ntărești.

SAMPSON

Javrele lui Montague mă-ntărește peste măsură.

GREGORY

Când te-aprinzi îți arde pământul sub picioare; când ești viteaz nu dai îndărăt. Se vede că de-aceea când te-aprinzi, tu o iei la fugă.

SAMPSON

Când mă-ntărește vreo javră de-a lui Montague nu dau îndărăt. Am să dau de zid cu toți bărbații și toate femeile lui Montague.

GREGORY

Ai da dovadă de neputință. Numai cei neputincioși se dau pe lângă zid.

SAMPSON

Ai dreptate. De aceea femeile, vase gingașe, sunt împinse mereu spre zid. Așadar voi alunga de lângă zid pe toți bărbații lui Montague, iar pe femei le voi înghesui în zid.

GREGORY

Vrajba s-a iscat între stăpâni și între noi, slujitorii.

SAMPSON

Mi-e totuna. Cu mine și-au găsit beleaua. După ce-oi sfârși cu bărbații, le viu de hac fetelor. Am să le retez țeasta.

GREGORY

Țeasta fetelor?

SAMPSON

Da, țeasta fetelor sau a fetei lor. Înțelege cum vrei.

GREGORY

Cele ce-or pătimi au să-nțeleagă mai bine.

SAMPSON

Pățimesc ele! N-avea grijă! Mi s-a dus vestea că-s flăcău
zdravăn.

GREGORY

Ferice de tine că nu te-ai născut pește. Ai fi fost batog
afumat. Trage spada! Vin încoace doi de-ai lui Montague.

(Intră Abraham și Balthazar.)

SAMPSON

Am tras spada! Dă-i drumul! Eu ți-acopăr spatele.

GREGORY

Așa! Vrei să-mi întorci spatele și să-ți iei tălpășița?

SAMPSON

Nu te teme!

GREGORY

Ba zău, mă tem c-o iei la sănătoasa!

SAMPSON

Să rămânem la adăpostul legii. Lasă-i pe ei să-nceapă.

GREGORY

Când vor trece pe lângă noi am să-ncrunt sprânceana.
Creadă ce-or vrea!

SAMPSON

Ce-or îndrăzni, vrei să zici. Eu le dau cu tifla. Dacă s-or
preface că nu bagă de seamă, ei se fac de răs.

ABRAHAM

Nouă ne dai cu tifla, senior?

SAMPSON

(aparte, către Gregory)

Dacă spun; da! legea-i de partea noastră?

GREGORY

Nu!

SAMPSON

Nu, senior! Nu vă dau cu tifla, senior! Așa-mi veni mie să
dau cu tifla, senior.

GREGORY

Te mănâncă pielea, senior?

ABRAHAM

Pielea, senior? Nu, senior!

SAMPSON

Dacă te mănâncă pielea, senior, îți stau la dispoziție;
stăpânul pe care-l slujesc e ca și al dumitale de vrednic.

ABRAHAM

Nu-i mai vrednic.

SAMPSON

Prea bine, senior.

GREGORY

(*aparte, către Sampson*)

Zi: mai vrednic. Vine o rudă de-a stăpânului.

SAMPSON

Mai vrednic, senior.

ABRAHAM

Minți!

SAMPSON

Trage spada, dacă te țin baerile! Gregory, nu-ți uita lovitura
năprasnică. (*Se luptă.*)

(*Intră Benvolio*)

BENVOLIO

În lături, netoților! (*Le dă jos armele.*) Spadele-n teacă!
Nu vă dați seama ce faceți!

(*Intră Tybalt.*)

TYBALT

Te-arăți viteaz cu slugile fricoase?
Benvolio, gătește-te de moarte!

BENVOLIO

Vream să-i împac. Deci vâra spada-n teacă.
Dă-mi ajutor. Grăbește de-i desparte.

TYBALT

Cu spada trasă îmi vorbești de pace?
Urăsc cuvântul cum urăsc infernul

Și pe-ai lui Montague, pe tine! Hai,
Fricosule, încrucișează lama!

*(Se luptă. Intră mai mulți oameni, aparținând ambelor case,
și se alătură luptei; apoi își fac intrarea cetățeni înarmați
cu ciomege și halebarde.)*

UN CETĂȚEAN

Loviți-i cu măciuci și halebarde!
Jos Montague! Jos Capulet! Săriți!

*(Intră bătrânul Capulet, în halat de noapte,
însoțit de lady Capulet.)*

CAPULET

Ce-i zarva asta? Dați-mi iute spada!

LADY CAPULET

Ba cârja, cârja! Spada la ce bun?

(Intră Montague și lady Montague.)

CAPULET

Ah, dați-mi spada! Montague, bătrânul,
Ridică sabia asupra mea.

MONTAGUE

O, Capulet nemernic! Dați-mi drumul!

LADY MONTAGUE

Stai, stai pe loc! Să nu mai faci un pas!

(Intră prințul Escalus cu suita.)

PRINȚUL

Supuși rebeli, potrivnici păcii, voi
 Cu sânge de megieși mânjiți oțelul.
 Ce sunteți? Oameni? Mai degrabă fiare
 Ce-și potolesc văpăile mâniei
 Cu valul purpuriu țâșnit din vine
 În chinul morții. Sloboziți din mâini,
 Însângerate, armele haine
 Și-aflați porunca ducelui mâhnit.
 Bătrâne Capulet și Montague,
 Iscat-ați din senin, a treia oară,
 Încăierări pe străzile cetății.
 A treia oară tulburându-i pacea,
 Silit-ați venerabili veroneji
 Să-și lepede podoaba demnității,
 Și mânuind, cu mâini tremurătoare,
 Străvechile lor sulițe tocite
 Și roase de rugina tihnei lungi,
 Să se înfrunte pentru ura voastră –
 Nevindecată rană. De vreodată
 Veți cuteza să tulburați din nou
 Cetatea noastră, veți plăti cu viața
 Primejduirea liniștei. Plecați!
 Plecați acum cu toții! Capulet!
 Urmează-mă! Tu, Montague, să vii
 După amiază-n Libera Cetate,
 În vechiul loc unde-ndeobște dăm
 Sentința noastră. Vino să asculți
 Ce-am hotărât în urma-ncăierării.
 Iar voi plecați, dacă vi-i dragă viața.

(Ies toți, în afară de Montague, lady Montague și Benvolio.)

MONTAGUE

Nepoate, te aflai pe-aproape. Spune:
Cum a-nceput și cine vechea harță?

BENVOLIO

Până s-ajung se și-ncinsese lupta
Între slujbașii noștri și ai lor.
Vream să-i despart; dar în aceeași clipă
Tybalt porni cu spada. O-nvârtea
Deasupra creștetului, mânios,
Tăind văzduhul care șuiera
Nevătămat și batjocoritor.
Pe când ne hărțuiam și ne-nghionteam
Săriră mulți, lăbind încăierarea,
Când ducele sosi să-i potolească.

LADY MONTAGUE

Pe unde-o fi Romeo? L-ai văzut?
Ce bine-mi pare că n-a fost de față!

BENVOLIO

Nu se-arătase, doamnă, sfântul soare
În răsărit, la geamul auriu,
Când zbuciumul m-a alungat din casă
Și-n crângul semănat cu sicomori
Spre partea de apus a urbei noastre,
Zării pe fiul vostru rătăcind
În ceasul timpuriu al dimineții.
Pornii spre el, dar la vederea mea
Se cufundă în liniștea pădurii.

Ca mine socotindu-l, tulburat,
Luând seama că se-ascunde de prieteni,
Deși sătul să mă preumblu singur,
Eu mi-am văzut de drum și l-am lăsat,
La fel de bucuros pe cât era
Și-nsinguratul ce fugea de mine.

MONTAGUE

Ades în zori de zi a fost zărit
Îmbogățind cu lacrima lui roua,
Sporind cu norii jalei sale, norii.
Dar când voiosul soare, tot suind
Spre răsărit, spre patul Aurorii
Perdelele de umbră le resfiră,
Feciorul meu se furișează-n casă
Nemângâiat și, oblonind lumina,
Se ferecă în fundul încăperii.
Cu geamu-nchis cu storurile trase,
Preface ziua-n noapte nefirească,
Îl doare sufletul. Tănjește. Poate
Cu-n sfat i l-am tămădui, nepoate.

BENVOLIO

Cunoști pricina,enerate unchi?

MONTAGUE

Nu, n-o cunosc. Și nici nu pot s-o aflu.

BENVOLIO

Și socotești c-ai stăruit destul?

MONTAGUE

Destul și eu, destul și alți prieteni.
Iubirii sale singur îi e sfetnic,
Din cale-afară tainei lui fidel
Și-ascuns în tainițele ei, asemeni
Cu-n mugure de-un vierme rău străpuns
Mai înainte de-și desface-n soare
Petalele lui fragede. De-ar fi
Să-i dibuim durerea, la iuțeală
Am căuta să-l lecuim de boală.

BENVOLIO

Îl văd venind. Lăsați-mă cu el.
Am să-l descos pân-oi afla ce-l doare.

MONTAGUE

Ce fericire-ar fi-ntre patru ochi
Să-ți spună păsul! Ne retragem, doamnă!

(Montague și lady Montague ies din scenă.)

(Intră Romeo.)

BENVOLIO

Salut și bună dimineața, vere!

ROMEO

E-așa de dimineață?

BENVOLIO

A bătut
De nouă, adineauri.

ROMEO

Cât de lungi,
Vai, cât de lungi sunt orele-ntristării!
Nu tata, oare, se grăbea să plece?

BENVOLIO

Chiar el. Dar ce mâhnire prelungi,
Nemăsurat de mult, durata orei?

ROMEO

Mâhnirea care, de mi-ar fi aproape,
Le-ar prescurta.

BENVOLIO

Îndrăgostit?

ROMEO

Departe!

BENVOLIO

De-a fi îndrăgostit?

ROMEO

De-a câștiga
Iubirea celei ce-o iubesc, departe.

BENVOLIO

Păcat că dragostea, atât de blândă,
Se dovedește vitregă și rea.

ROMEO

Păcat că dragostea, la ochi legată,
Nu rătăcește drumul niciodată.